

Jaarverslag van de Historische Vereniging Oud-Gorcum 2021

Bestuur

Het bestuur vergaderde twaalf keer in 2021, vier keer in de vergaderzaal van de vereniging op de eerste verdieping in "Dit is in Bethlehem" aan de Tinnegietersteeg 1, in september in de achtertuin van de voorzitter en zeven keer vanuit huis met Zoom beeld-geluidverbinding.

Onderwerpen die onder meer zijn besproken en waarover is beslist:

aanpassen van het programma in verband met coronamaatregelen, plaatjesboek Plusmarkt, kosten Peeriscoop, wel/geen excursie, relatie met de gemeente, overleg met gemeente, negeren van herinrichting museumplan door gemeente, aankopen collectie, WBTR-wetgeving, publicaties, collectiebeleid, digitalisering deelcollectie, ANBI-status uitwerken, financiën, contributie, administratie en communicatie met de leden.

Per 31 december 2020 en gedurende heel 2021 waren de functies binnen het bestuur als volgt verdeeld:

Voorzitter:	Dhr. P.H. (Paul) Mulders
Vicevoorzitter:	Dhr. M. (Michel) den Uijl
Secretaris:	Dhr. M.C. (Marco) Bekkering
Penningmeester:	Dhr. W. (Wim) Kooijman
Bestuurslid	Mw A. (Anke) van Esch

De ledenadministratie en website werden in 2021 verzorgd door Dhr. J. (Joop) Kuijntjes.

Het rooster van aftreden van het bestuur HVOG is:

2024:	Dhr. P.H. (Paul) Mulders
2024:	Dhr. M.C. (Marco) Bekkering
2021:	Dhr. M. (Michel) den Uijl
2024:	Mevr. A. (Anke) van Esch
2024:	Dhr. W. (Wim) Kooijman

Overlegstructuren

Er zijn twee bijeenkomsten geweest met wethouder D. van Zanten die onder andere cultuur in zijn portefeuille heeft, daarnaast met de heer Devie de Ronde (teamleider cultuur van de gemeente) en vier keer met mevrouw Lisette Colijn, de nieuwe conservator van het Gorcums Museum.

Het overleg met het museum over de inrichting is stilgelegd. Sinds oktober 2017 is in overleg met de toenmalige wethouder Eva Dansen en teamleider Allow Frings bepaald dat de vaste tentoonstelling van de historische collectie opnieuw ingedeeld zou gaan worden, op basis van de chronologische ontwikkeling van de stad. De projectgroep onder leiding van Rob Kreszner en bestaande uit Lucine Blankert, Jeanne Shaw en Paul Mulders heeft in meer dan 40 bijeenkomsten een mooi plan uitgewerkt. De nieuwe museumleiding heeft zonder overleg een andere visie op het museum ontwikkeld en heeft het bestaande plan waar vier jaar aan gewerkt is, zonder veel omhaal terzijde gelegd. De vereniging heeft verdere samenwerking op basis van de inhoud van de onzes inziens beperkte historische visie van het nieuwe plan en het bruuskeren van de vereniging om die reden opgeschort. Eind 2021 zijn er wel weer pogingen gestart om de verhouding te verbeteren.

Daarnaast is er een constante zorg het ontbreken van een gemeentelijke visie ten aanzien van inrichting van een historische vestingstad op al haar beleidsterreinen. Denk aan de keuze en plaats van straatmeubilair, functionele verlichting, de laatste de Vries Robbé-gebouwen, een geplande brug door de vestingwal, bouwvergunningen bij historische panden, het geven van vergunningen voor zogenaamd tijdelijke zomerterrassen aan de (Rijks)monumenten als de Hoofdwacht en het Gorcums Museum, het toestaan van de bouw van twee “doosgarages” op het binnenplein direct achter het historische Tolhuis en het toestaan van de plaatsing van moderne Veluxramen in het rijksmonument de Affuitloodsen. Daarbij is het opkopen van historische panden door beleggingsmaatschappijen om in etages te splitsen met daarbij de historisch inrichting van een gebouw verminken, een zorg voor het historisch karakter van de stad en de bewoonbaarheid (door het onttrekken van gezinswoningen en verhogen van de parkeerdruk). Mogelijk dat een nieuw college hier wel een visie voor kan ontwikkelen.

Digitalisering en website

Door de coronabeperkingen heeft de vereniging nu een eigen YouTube-kanaal dat onze bijeenkomsten laat zien. De bijeenkomst over “200 jaar epidemieën” is al 768 keer bekeken, maar ook de presentatie over de Haarsekaden al 162 keer en de muziek van “We want more” 238 keer.

Op 14 april 2020 is de nieuwe webshop live gegaan. Op de website is er ruime informatie over de vereniging direct beschikbaar, worden de activiteiten daar besproken, wordt de collectie weergegeven en is er toegang tot oudere publicaties onderzoek of gewoon om te lezen. Vooral ten aanzien van de publicaties heeft Joop Kuintjes veel werk gehad aan het scannen en uploaden van alle onderdelen. Dank daarvoor!

In 2021 zijn er 3200 zoeksessies geweest op de site en op Facebook worden we nu door 868 mensen gevolgd.

Het mailbestand van onze vereniging is nu ook gegroeid: nog ongeveer 60 leden hebben geen emailadres of dat niet opgegeven. We blijven overigens proberen alle leden zo goed mogelijk te bedienen.

Erfgoedadviescommissie

Bernard Sierra en Paul Mulders zijn met de gemeente in overleg gegaan om aandacht te vragen voor de volgende punten:

- Onwenselijkheid van een “mandaat-constructie” bij commissie van het erfgoedbeleid waarbij duidelijke criteria voor gedelegeerde beslissingen ontbreken. Door een onduidelijk mandaat voor de erfgoedadviescommissie kan het historisch belang bij bepaalde plannen of ingrepen gemakkelijk terzijde worden geschoven. De vereniging wil duidelijke niet multi-interpretabele criteria voor de beslissingsruimte van de mandaat commissie goedgekeurd door de raad en niet alleen door het college.
- Daarbij is het een punt van zorg dat de gemeente historische waarden regelmatig buiten beschouwing laat bij het maken van keuzes die gevolgen hebben voor de openbare ruimte en voor de langere termijn.

Leden

In 2021 namen wij afscheid van 20 leden door opzegging en tien leden door overlijden. Van één lid ontvingen we geen contributie meer en hadden we ook geen contactgegevens. Die persoon is als lid geschrapt.

Met 32 nieuwe leden erbij bleef het leden aantal stabiel. Een groot aantal leden is geen doel op zich; we vinden het belangrijker dat de leden elkaar spreken en vinden in gelijkgestemdheid en interesse en liefst ook in activiteiten of hulp bij projecten binnen de vereniging.

Onze ereleden zijn:

- Mevr. W. (Wilma) Kreukniet-den Hertog
- Dhr A.J. (Arnold) Busch
- Dhr D.C. (Daaf) Pleyte
- Dhr. R. (Rob) Kreszner

Vestingwerkgroep

De Werkgroep Vesting Gorinchem (WVG) is ook dit jaar weer zeer actief geweest. De werkgroep maakte een mooi jaarverslag, dat te zien is via de website:

www.vestinggorinchem.nl

- Door de coronamaatregelen konden vestinggrondleidingen niet doorgaan (te smalle paden), maar de werkgroep was niet voor een gat te vangen en zorgde voor een wandeling met smartphonebegeleiding. De iziTravel-app werd goed gebruikt door een paar duizend personen die de vestingwandeling (of een deel ervan) daadwerkelijk hebben gelopen.
- Ook is er veel gepubliceerd op de website; minstens elf artikelen, een aantal korte stukjes en 13 artikelen.
- Op zeker elf onderdelen bracht de werkgroep advies uit of verstrekte ze informatie m.b.t. herstel, wijzigingen of plannen in verband met de vesting.
- De restauratie van de VIS kazemat is bijna geheel realiseerd. Door de ruimhartige verstrekking van materialen door sponsors en de hulp van meer dan 25 vrijwilligers is het een succesvol project geworden waar Gorinchem trots op is. Vervolgens was er nog een hele reeks projecten waaraan is gewerkt en ook was er afzonderlijk aandacht voor promotie en onderzoek.

- De werkgroep begon aan het maken van een serie van meer dan tien filmpjes waarin een “rondje wal” wordt gelopen en afzonderlijke onderdelen van de vesting worden besproken. Dit jaar zal iedere maand op de 4de maandag van de maand een nieuw filmpje gepresenteerd worden via het YouTube-kanaal van Oud Gorcum.

Programma

In 2021 organiseerde het bestuur een aantal activiteiten, hoewel corona soms wat roet in het eten gooide.

- De geplande nieuwjaarsreceptie ging niet door.
- De eerste online Historische Pubquiz in de lockdown op 8 februari was een succes. Barry van Baalen sleepte de hoofdprijs in de wacht in de categorie individu en de familie Van Oosten in de categorie duo's. Een Indiase hacker zorgde niet voor historische inbreng maar wel enige erotische commotie en een onvergetelijke start van de avond.
- Ook de jaarvergadering op 8 maart werd digitaal gehouden vanuit een vrijwel leeg theater Peeriscoop. Toch waren er meer dan 50 kijkers die de ontwikkelingen volgden.
- Een activiteit in maart, buiten gehouden om corona te voorkomen, was de mooie samenwerking met de Gorcumse theatergroep BISONder met hun openluchtspel 'Hugo de Groot komt aan wal'. Meer dan 50 leden liepen door de stad met op de verschillende plaatsen solovoortellingen door Hugo of een van zijn tijdgenoten.
- Na de vakantie was Hugo de Groot er weer op 13 september, maar nu in Peeriscoop, gloedvol in tekst en presentatie tot leven gebracht door Ed van der Velde.
- Zondagavond 3 oktober was de goed bezochte presentatie van “De vrouw die zegt dat ze mijn moeder is” door Judith Uytterlinde. Hierbij vertelde tevens voormalig vluchteling Ray Alghaith Alsamurahi zijn indrukwekkende persoonlijke verhaal vertelde, in een opzet waarin de hand van Fred Delfgauw was te herkennen en waarin verleden en heden werden verbonden. Dank aan Gerard Groenenberg voor de organisatie en samenwerking.
- Maandag 11 oktober hield Paul Mulders een presentatie over 700 jaar geschiedenis van de Haarse Kaden, voorzien van plattegronden, foto's en uitleg.
- Een mooie voorstelling was ook op 8 november het verhaal over de oude veerpont “Gorinchem V”, gezonken bij Sleeuwijk verteld door Annique Haubrich. Dit goed ontvangen verhaal bevatte ook indrukwekkende filmbeelden van de oude veerman Hania. Na de pauze kwamen aan de orde het tweede leven van de Gorinchem V als “Zwaantje” in Rotterdam (opvang voor schipperskinderen) en daarna het enorme restauratieproject door vrijwilligers onder leiding van (en toegelicht door) een enthousiaste en inspirerende Elio Barone.
-

Publicaties

- In samenwerking met de lokale supermarkt 'Plusmarkt Elbert van der Doel' verscheen in januari een Historisch Plaatjesboek met afbeeldingen en teksten. Het werd goed ontvangen; meer dan 2.500 plaatjesboeken zijn door de klanten van

Plusmarkt volgeplakt en er volgde een actieve ruilhandel van plaatjes en allerlei contacten als gevolg hiervan, los van lidmaatschap van onze vereniging.

- Er is gestart met het opnieuw uitgeven van de Oud Gorcum Varia. Rob Kresner, Roel Mulder en Paul Mulders werkten aan een nieuwe editie die in januari 2022 uitkwam. Doelstelling hiervan is om weer echt verengingsblad voor verbinding met alle leden te hebben dat twee keer per jaar uitkomt.
- De redactie, bestaande uit Aron de Vries, Marleen Bijderwieden-Windhorst, Lies van Aelst en Anke van Esch, is bezig met een historisch jaarboek over de Gorcumse middenstand en winkel- en bedrijfspanden van weleer.

Vrijwilligers

Ook dit jaar hebben vrijwilligers veel werk verzet waar we als vereniging baat bij hebben. De vrijwilligers die de post rondbrengen, besparen de vereniging kosten en dat heeft weer tot gevolg dat de contributie redelijk kan blijven. Joop Kuintjes verzorgde het verspreiden van de berichten per mail en hield zich bezig met de technische kant van de website als er problemen waren.

Collectie-aanwinsten

Aan dit jaarverslag is gehecht een lijst met aanwinsten voor de collectie, verkregen door schenking en door aankoop. Hoogtepunt dit jaar was de aankoop van een door Napoleon handgeschreven brief, waarin hij onder andere een van zijn generaals opdracht geeft om de vesting Gorcum in staat van paraatheid te brengen, wat heeft geleid tot het beleg door de Pruisen en de grote verwoesting van de stad in 1813-1814.

Samen met de gemeente is een aankoop gedaan van een afbeelding van de Grote Toren door Jacob van der Ulft.

Een andere bijzondere aankoop is een unieke bronzen plaquette van Gijsbert van Andel, ereburger van de stad, naar wie het stadspark is vernoemd.

